

Merja K. Laine

apulaisprofessori,
ylilääkäri
Helsingin yliopisto,
yleislääketieteen ja
perusterveydenhuollon
osasto ja Hus
perusterveydenhuollon
yksikkö, Folkhälsanin
tutkimuskeskus

Mervi Haapala

Kristiina Uusi-Rauva

Juhani Aakko

Markku Pentikäinen

Kirsi Mikkola

Nami Halonen

Kari Pulkki

Niina Säävuo

Per-Henrik Groop

Kaj Metsärinne

Diabeteksen munuaistaudin toteaminen on puutteellista Keusoten alueella

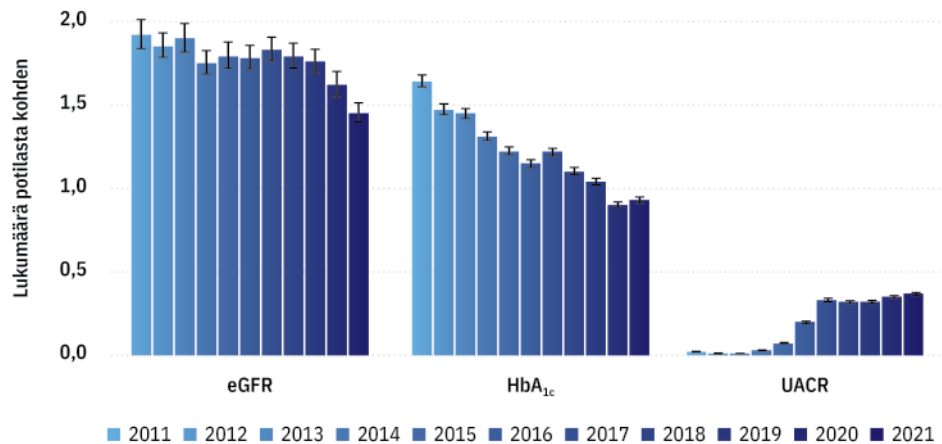
Lähtökohdat Munuaistauti on alidiagnosoitu diabeteksen komplikaatio, eikä sen seulonta toteudu suositusten mukaisesti.

Menetelmät Tarkastelimme Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän perusterveydenhuollon tietoaltaasta diabeteksen hoidon tietoja. Selvitimme diabeteksen esiintyvyyden ja glukoosi- ja munuaistoiminnan tuloksia ja niiden määrittämistä. Tutkimus sisälsi henkilöt, joilla oli diabetesdiagnoosi- tai -lääkemerkintä 1.1.2008–30.9.2019. Laboratoriokäyntimäärät sekä glukoosi- ja munuaistoimintatasot määritettiin kalenterivuositain. Tarkastellut tutkimukset olivat hemoglobiini A1c (HbA_{1c}), arvioitu glomerulussuodatusnopeus (eGFR) ja virtsan albumiini-kreatiniinisuhde (UACR).

Tulokset Mediaaniseuranta-aika oli 8,7 vuotta (kvartiiliväli IQR 5,0–12,6). Diabeteksen esiintyvyys kasvoi 3 %:sta 5 %:iin vuosina 2008–2021. Mediaani-HbA_{1c} oli seurannan lopussa tyypin 1 diabetesta sairastavilla 62,0 mmol/mol (IQR 54,0–72,0) ja tyypin 2 diabetesta sairastavilla 47,0 mmol/mol (IQR 41,0–58,0). Vuonna 2021 diabetesta sairastavilla oli keskimäärin 0,9 HbA_{1c}-, 1,5 eGFR- ja 0,4 UACR-laboratoriomäärittystä.

Päätelmät Tyypin 2 diabetesta sairastavien HbA_{1c}-taso oli hyvä; tyypin 1 diabetesta sairastavilla hoitoa tulee tehostaa. Albuminurian määrittäminen oli hälyttävän vähäistä.

Laboratoriotutkimusten lukumäärät yhtä diabetesta sairastavaa henkilöä kohden

Tarkastellut tutkimukset olivat eGFR (arvioitu glomerulussuodatusnopeus), HbA_{1c} (hemoglobiini A1c) ja UACR (virtsan albumiini-kreatiniinisuhde). Pylväät kuvaavat keskimääräisiä kalenterivuosikohtaisia arvoja 95 %:n luottamusvälein.

Artikkeli on julkaistu kokonaisuudessaan verkossa 31.3.2025 www.laakarilehti.fi/e43390

Viittaus:

Suom Lääkäril 2025;79:e43390

